

Izhaja razen nedelj in praznikov
vsak dan opoldne.

Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani,
Franciškaška ulica št. 6, 1. nadst.,
Učiteljska tiskarna.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Reklamacije
za list so poštne proste.

NAPREJ

Glasilo jugoslovanske socialno demokratične stranke

Naročnina po pošti z dostavljanjem
na dom za celo leto K 80,—, za pol
leta K 15,—, za četrt leta K 750, za
mesec K 250. Za Nemčijo celo leto
K 33'60, za ostalo tujino in Ameriko
K 42,—. Posamezne številke po 10 v.

Inserti: Enostopna petlet vrstica 80 v;
pogojem prostor 60 v; razglašni in po-
slano vrstica po 50 v; večkratni ob-
javi po dogovoru primeren popust.

Stev. 1.

V Ljubljani, sredi dne 2. januarja 1918.

Leto II

Dobra volja — in mir imamo!

Avstroogrski zunanji minister grof Czernin se je vrnil iz Brest-Litovske na Dunaj, da poroča o mirovnih pogajanjih Pogajanja so namreč prekinili do dne 4. t. m., ko mine rok, ki ga je stavila vlada boljševikov sporazumu, da odgovori, ali hoče skupna mirovna pogajanja ali ne. Zadnji dan se je v Brest-Litovsku je dal vse-nemški nacionalcem in drugim vojnim hujškatcem ter ministrom sporazuma nov pogum, ker sta A-strija in Nemčija odklonili izpraznjen za sedenih ozemelj, ki jo je ruska vlada zahtevala da se izvrši popolnoma svobodno odločevanje narodov, kateri državi hočejo pripadati. Nadejati se je pa, da bodo na Dunaju uvideli resnost tega vprašanja in gotovo je tudi, da če pride v Rusiji nova vlada na krmilo, da ne bo nobena več, ki bi bila tako vnetja za mir kakor so boljševiki. Če Avstrija in Nemčija ne ugodita želji, utegnejo se prekiniti mirovna pogajanja, in ker bi s tem preprečili svobodno samo odločevanje narodov, bi tudi v deželah spora umi di bili novega netiva za vojno hujškanje. Že zadnja poročila iz Brest-Litovske so zbudila v sporazumu velik hrup. Tukaj pa treba pomirjenja, zakaj tudi nemški in avstrijski narodi žele prav tako mir kakor ruski narodi in ga bodo zahtevali, če bi ga hotela diplomacija preveč ogrčati.

Z Anglije prihaja še druga vest. Dasi smo še t dni dobivali skoro sama poročila, kako grozeče govore so imeli angleški, francoski in italijanski ministri, da vztrajajo v vojni, čeprav jih zapusti Rusija, prihaja sedaj vest o Lloyd Georgejevi izjavi, ki trdi, da sporazum sprejme mirovna pogajanja, če Avstro Ogrska in Nemčija predložita direktno in natančno precizirane mirovne predloge v tem zmislu kakor sta odgovorili Rusiji. Da se dogovori s sporazumom, je od-potaval Lloyd George v Pariz.

Kakor nam je znano, je rekel nedavno grof Czernin, da sporazum lahko sklepa na mirovne pogoje centralnih držav, iz njegovih in Hertling-ovih izjav ter da smatra, da ni treba in bi bilo poniževalno, če bi stavile centralne države novo mirovno ponudbo.

Nastane toraj čisto enostavno vprašanje, kdo naj predloži mirovno ponudbo. Sporazum uvideva, da so mirovni pogoji, ki jih je dobila Rusija v odgovor vsaj primerna podlaga za mirovna pogajanja, zato pozivlja Lloyd George, da predloži centralne države svojo ponudbo. Trenutek je torej ugoden.

Morda pa hoče sporazum s tem ustreči le propagandi za mir, ki jo je zbudil ruski klic po miru, ali zaradi tega se centralne države ne smejo ogniti nobeni priliki, ki nam nudi pot do mira. Če bi se centralne države ne odzvale pozivu, bi moralno trpel doma njih ugled in ni izključeno, da se vojna neizmerno podaljša samo zato, ker ne bi naša diplomacija porabila ugodnega trenutka. Če vlada odklanja aneksije, kontribucije, obljube demokratizacije, ali naj se potem nadeja juje vojna zaradi gola formalitete, kdo naj predloži mirovno ponudbo?

Prepričani smo, da centralne države uvideva, vajo potrebo, da se konča svetovna vojna in da tudi te prilike ne bodo prezrle, če ima resno podlago. Nešteto krat so že izjavile, da sprejmejo vsako resno ponudbo.

Deseti strankini zbor.

(Dalje.)

O napredku naših konsumnih društev sem že omenil, ne samo, da so ohranile to kar so imele pred vojno, temveč so zelo napredovale. Konsumna društva so pokazala, kako potrebna, da so in koliko, da delavstvu ljudstvu lahko pomagajo. Radi tega je dolžnost naše stranke, da stoji konsumom ob strani in jih pri delu podpira, ker s tem podpira sama sebe.

Tudi strokovne organizacije niso zaspale v času vojne, po večini so se obdržale, nekatere lepo napredovale. Naj omenim samo podružnico kovinarjev na Jesenicah, ki šteje danes nad 1000 članov. Delavski zastopniki, so predložili raznim korporacijam spomenice, tičoč se njihih zahtev.

Na izobraževalnem delu, se je tudi nekaj naredilo. Omenil sem, da se je izdalo knjig in brošur. Društvo »Ljudski oder« v Trstu je cel čas vojne delovalo in svoje knjige izposojalo prav tako knjižnica v Siskii in drugod. Tudi ciklus domačih predavanj se je priredilo v Trstu. Mladinska organizacija v Idriji tudi lepo napreduje in ima danes nad 200 članov. V zadnjem času se je v Ljubljani pričelo zanimanje za žensko organizacijo, ki šteje danes tudi okrog 300 članic. V bodoče bode izvrševalni odbor mogel posvetiti posebno pažnjo na te izobr. organizacije.

Sedaj še par besed, k našim notranjim razmeram. Zadnje čase se je v meščanskih listih mnogo pisalo o krizi v naši stranki, o opoziciji, o socialistični mladini itd. Izvrševalni odbor je o tej krizi izvedel še le iz meščanskih listov. Pri vseh naših sejah in konferencah nismo poznali opozicije. Nobena izmed naših strankinih organizacij nam ni svojih posebnih nazorov naznačila. O opoziciji bi se lahko govorilo, kadar bi posamezne strankine organizacije, se izrekle proti izvrševalnemu odboru in stran-

kine večine. Do danes so bile vse strankine organizacije z nami enega mnenja.

To kar se imenuje opozicija ni bilo nič drugega kakor različna naziranja posameznikov, sodrugov in nesodrugov, kojih večina ni imela s stranko do sedaj nobenega stika. Ti naši sodrugi in prijatelji so začeli v »Napreju« razvijati svoje osebne nazore o strankini taktiki in principih. Mnogo teh nazorov pa po mnenju izvrševalnega odbora ni spadalo v naš dnevnik. »Naprej« je bil ustanovljen za vzgojo, informacije delavstvu; ter za boj delavstva proti njegovim izkoriščevalcem na gospodarskem in političnem polju. Ako je strankino vodstvo taktično kaj zgrešilo, imamo zato konference in strankine zbornice, da zgrešeno popravimo. Izvrševalni odbor se ne straši kritike, ali ta mora biti dostojna in blagohotna, ker le taka kritika doseže svoj namen. Tega se pa naši kritiki niso držali, ampak so napram stranki v strankinem listu rabili prav iste in morda še slabše argumente in fraze, kakršne so rabili proti nam naši nasprotniki. Ti članki so napravili precej hrupa in tudi nevolje, zlasti v industrijskih krajih. Izvrševalni odbor kot lastnik in odgovoren za smer lista je moral poseči vmes, pa ne samo radi članov, podpisanih s pseudonimi, ki jih delavci ne poznajo, temveč tudi radi tendence uredništva samega, ki je take članke, brez vsake opazke, medtem ko je opazke delalo pod članke starih sodrugov in dopisnikov in ki je tako tendenco podpiralo še z raznimi tendencijskimi noticami. Prvič smo koncem septembra imeli z uredništvom skupno sejo, kjer smo se razgovarjali o smeri lista in smo se čisto prijateljsko dogovorili, kako naj bo list pisan. Kljub temu pa je uredništvo šlo po svoji poti dalje, radi česar smo je znova opozorili v pismu, kjer smo precizirali: kako naj bo list urejevan.

Glavna urednica pa nam je nato sporočila da se ne strinja in da odpoveduje službo, zlasti pa »njeni« sotrudniki ne dopuste članov v pregled še komu drugemu izvan uredništva. Izvrševalni odbor je določil ob ustanovitvi lista odsek, ki naj skrbi, da bo list tak, kakoršen mora strankini list biti. Glavna urednica je to akceptirala. In čisto naravno je, da je vsled član-kov, ki so bili naperjeni proti načelom stranke (n. pr. »Dogma ali ideja«, Kritične misli itd.) je moral ta cenzurni odsek početi z delom, da list ne zaide raz pravo pot. Poleg tega pa je bilo tu tudi dejstvo, da so bili vsi članki anonimni, tako, da niti danes ne vemo kdo se skriva za njimi. — Ako sem trdil, da nismo »poznali« opozicije, je to popolnoma res, ker od vseh anonimov poznamo le »Abditusa«, ki se je vedno ponašal s posebnimi nazori, ali je bil tolerantni sotrudnik, glavno »Naših zapiskov«, ki so bili pač svobodna tribuna za vsakogar, kdor je kaj naprednega in dobrega napisal. — Da bi mi koga vrgli na cesto ali pa komu zabranili pre-dale v »Napreju«, ni res — konstatiram, da od dneva, ko nam je glavna urednica odpovedala službo, ni noben tistih anonimov poslal nobenega članka več. — Po našem mnenju ni le-po, če tisti ljudje sedaj širijo neresnice v svet in blatio — hote ali ne hote — stranko, ki je bila in je tolerantna vedno napram vsakemu mnenju. Tako je, in nič drugače!

Strankin zbor naj sedaj sodi, če je izvrševalni odbor ravnal pravilno ali ni. Ako bi izvrševalni odbor drugače postopal bi danes lista več ne bilo, ker bi nam ga delavci iz industrijskih krajev vrnil in z naročniki, ki jih imamo med inteligenco in med takozvanimi radikalnimi krogi bi niti znanek ne kupili, ker ti večinoma in najraje čitajo list po kavarnah. O kaki resni opoziciji se ne govori in ako je, naj se danes zglesi in utemeljuje svoje nazore, da bomo vedeli vsaj: kdo so, kaj hočejo in koga zastopajo. Ako bodo, kaj pametnega zahtevali in predlagali, bomo z veseljem sprejeli in se podvrgli, in ako bo zbor to zahteval, se tudi umaknemo in jim izročimo vodstvo stranke. — Na zboru je, da naše delo v razme-rah, v katerih smo delali, objektivno presodi in če potreba, tudi obsodi ter določi daljšo usodo naše stranke za bodoče čase. (Pohvala.) Nato sledi

blagajniško poročilo,

ki ga je podal sodr. Josip Petečjan.

Sodr. A. Kristan: Otvarjam razpravo o poročilu stranke; želi kdo besedo?

Sodr. Golouh: Priznavam izvrševalnemu odboru, da se je kljub neugodnim razmeram izvršilo precej dela. Popolnoma soglašam s poročilom o delu. Želim bi pa nekaj pojasnil glede na zaupno konferenco, ki se je vršila na Dunaju zaradi štokholmske konference. Sodrugi dr. Tuma prvotno ni soglašal z dotično konferen-co, enako tudi niso soglašali drugi sodrugi, ki danes niso tukaj, pa so pismeno povedali svoje mnenje. Govornik pozdravlja zbor v imenu omladine, želi mu uspeha, sodelovali bomo i mi v hujših časih, ki prihajajo, ločili nas ne bodo posebni nazori, zakaj vsi hočemo živeti za socialistične ideje.

Sodr. Čobal: K poročilu sodr. Petečjana nimam kaj omenjati. Hočem pa pojasniti namen konference, ki jo je omenjal sodr. Golouh. Dotično konferenco je sklical po nasvetih raznih sodrugov sodr. Seitz. Ker takrat še ni bilo go-tovo ali se vrši štokholmska konferenca ali ne, tudi ta ni bila namen zaupne konference. Na tej

konferenci smo se hoteli posvetovati o obnovitvi avstrijske internacionale, češ, da je ugo-den trenutek za demokratizacijo Avstrije, kar bi se dalo pospeševati skupnim delom. Skupen nastop bi utegnil prisliti meščanske stranke k preosnovi ustave. Pismo, ki ga je poslala konferenca holandsko-skandinavskemu odboru ni nikakršen greh, ker je naša prva dolžnost, da likvidiramo vojno. Gotovo je, če bi se bila vršila splošna konferenca v Štokholmu, da bi imeli za mir. Čehi so prvotno obljubili, da podpišejo izjavo, rekli, da hočejo imeti prej sejo v Pragi. Prav je, da je izjavo podpisala Jugoslo-vanska socialna demokracija, ker izraža le željo po miru.

Sodr. dr. Tuma: Poročilo sodruga Peteč-jana naj se popolni v tem zmislu, da se je vršila omenjena konferenca na iniciativo Jugoslo-vanske socialno demokratične stranke. To je važno, ker že od leta 1905 ni bilo avstrijske mednarodne konference. Za delegata na štokholmsko konferenco sem bil predlagan najprej sam (sodr. dr. Tuma), a sem že takoj priporo-čal, da se udeležimo konference le tedaj, če se je udeležijo vse vojne dežele, ker je le potem mogoč uspeh. Pozneje sta bila nominirana za delegata še ss. A. Kristan in Jos. Kopač. Krivi-čen je občutek, da hodi v Štokholm sodrugi na poziv centralnih vlad. Vsaka skupina je podala svojo izjavo v Štokholmu, morali bi pa priti-tja s skupnimi deklaracijami. Nad dvanajst let nismo sedeli avstrijski socialisti na skupni med-narodni konferenci. Vsekakor pa je bila po-trebna skupna konferenca prej, preden gremo v Štokholm. Govornik je povabil sodr. Pitto-nija, da pomaga pri sklicanju te konference; plod tega dela je bila ta mednarodna konfe-rencia avstrijska. Avstrijska internacionala se namreč ni razpustila; torej se je opustilo eno-stavno kar le delo. Gotovo je le, da se s tem korakom približa avstrijska internacionala. Mi kot opozicija, moramo zahtevati, da se oživo-tvori.

Sodr. Golouh: Jemljem pojasnila na znanje. Vsi smo za Štokholm in vsi za mir. Zdi se nam pa napačno, če se ne vabijo manjšine (nemška in bulgarska). Želi, da se prečitajo pisma ss. Regenta in Kermolja i. dr.

Sodr. A. Krista: Dr. Adler je izjavil, da manjšini niso vabili, ker se sploh niso zgledile kor stranke glede bulgarskih širokih je celo mnenja, da sploh niso socialisti, vendar je težko kaj določnega reči. Sodrugi Scheidemann se je jasno izjavil, da so nemški socialisti za mir, za-to smo tudi mi izjavo podpisali in se je od-poslala.

Sodr. Petečjan (končna beseda): O pismih, ki jih želi sodr. Golouh, da se prebero, rečem le toliko, da so prežeta polnega socializma in želja, da stranka kar najagilnejše deluje. Lahko jih preberem pozneje.

V popolnem obsegu pa pritrjujem pripombi sodr. dr. Tume k poročilu. Hvaležno sprejemam na znanje, da zbor odobrava delovanje izvrše-valnega odbora in moje poročilo o delovanju v teh težavih razmerah.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

— »Slovenski Narod« filozofira v ponde-ljek o socialistični internacionali in trdi, da je Štokholm pokazal veliko razliko v naziranjih in-ternationale. Zagovarja Kerjenskega, češ, da je o-živitvoril Štokholm. Vse to ni resnično. Kerjenski ni bil socialist in se je akomodiral Štokholm pod pritiskom delavskih in vojaških svetov. Ko je po-zeje napravil koalicijsko vlado, v kateri je imela buržvazija večino, je tudi Kerjenski odklanjal Štokholm. Glede internationale in glede na mirovne pogoje so pa razprave velikanskega pomena, ker slone vse na tistih načelih kakor ruske zahteve. V kolikor se razločujejo od onih, se nanašajo le na lokalna vprašanja, ki se morajo navesti, da se vrše na podlagi njih obravnave. Stranke, ki so po-dale v Štokholmu svoje izjave so računale z real-nimi razmerami, a končni cilj so imele vse en in isti. Nihče ne more tajiti, da prihaja demokratizem med vojno preko Štokholma in iz Rusije. Če burž-vazija to delo omalovažuje, dokazuje s tem le sov-raštvo do demokracije in tudi ovira problem o samoodločevanju narodov. Ta dva pojma sta namreč tesno spojena.

— Cesar je odločil o razmerju kvote Ker kvotna de-utacija ni pršla do nobenih sklepov, je odločil cesar, da ostane sedanja kvota za O-grsko v d. sedanjosti višini 36'4 odstotkov do 19. decembra 1918.

— Nemški državni zbor. Iz Berlina se br-zojavno poroča: Zveznega sveta odsek za vnanje zadeve bo imel dne 2. januarja sejo pod pr-dsedstvom bavarskega ministrskega predsednika Dandla. Dne 3. januarja se sestane glavni odbor nemškega državnega zbora.

— Nemci se premikajo na francosko fron-to. V francoski zbornici je ministriški predsednik Clemenceau izjavil, da bo od francoskih kmeto-valcev, in niso pozvani pod orožje zahteval, da se v mesecih januar in februar posvetijo delu za fronto. Če bi zbornica to odklanjala, bi stavlil vprašanje zaupanja. Clemenceau je izjavil, da se Nemci sedaj že premikajo d ruske na francosko fronto. Mi neobhodno potrebujemo delavcev. Dvestotisoč mož, ki so mobilizirani v zaledju pa ge, če treba, na fronto. Zbornica je sprejela vladno predlogo glede vpoklica letnika 1919.

— Francoski delavci za mir. Pariško ča-sopisje poroča, da je zastopnik sindikata kovi-narskih delavcev Merheim ostro kritiziral stališče »C. n. federation Générale du Travail« in je iz-javil, da bi bile morale iti alirane vlade v Brest-Litovsk. Delavski razred se noče udeleževati mi-rovnih pogajanj ob diplomatski mizi, temveč se hoče udeležiti mirovne konference v okvirju in-ternationale. Vojne škode je treba poravnati vza-jemno, tudi v zvezi z Prusijo. Nekateri pristaši manjšine, med njimi Bourberon, so nastopali še bolj od očno Merheimova naziranja. Zagovarjali so politiko Ljeningova in Trockega in so zavra-čali obrekovanja napram tema dvema, kakor jih razširja ententno časopisje.

— Francoska in mirovno vprašanje. V francoski zbornici sta interpellirala poslanca Sem-bat (socialist) in Argain (radikalec) o položaju z ozirom na dogode v Rusiji. Minister vnanjih zadev Pichon je v svojem odgovoru izjavil med drugim: Dogodki v Rusiji in vstop Zdru-ženih držav v vojno sta najvažnejša dogodka te vojne. Sedanja ruska vlada je onemogočila stike z aliranci. Rusija se nahaja danes v popolnem razsuhu. Nemčija pa nadaljuje delo uničevanja ruske vojaške moči. Naši vojni cilji so jasno iz-raženi v ponovnih izjavah naših ministrov in v skopih parlamenta: najprej moramo zmagati! Lloyd George je še večerj ponovil: do mira pridemo, če zmagamo! Le na ta način zagoto-vimo svetu mir pravice in bratstva. Vpo-stavitev Alizacije-Lorene nam zajamci trajen mir. Vojno bomo smatrali za dobljeno šele takrat, ko Nemčija izjavi, da sprejme mir, ki se sklene na podlagi pravičnosti in na podlagi poprave stor-jene krivice. Aliranci hočejo tudi neodvisno in nerazdeljivo Poljsko z vsemi garancijami svobod-nega gospodarskega in vojaškega razvoja. Tisti dan, ko se nam neposredno predlože mirovni pogoji, jih bomo presojali skupno z našimi zavezniki. Posrednega mirovnega predloga pa ne moremo uvaževati. Ali dovede ruska v gajanja do cilja, potem je to kapitulacija Rusije, ali pa se razbujajo. V obeh primerih se bo vojna nadaljevala. Nem-cija si je storila nemogočo nalogo, da hoče pre-magati ves svet, a svet bo premagal Nemčijo. — Zbornica je vzela z vsemi proti 34 glasovom iz-javo na znanje ter je izrekla vladi svoje zaupanje.

— Anglija in mirovno gibanje. V razgo-voru z zastopnikom lista »Svenska Dagbladet« je izjavil Huysmans: V Italiji vpliva notranja moč na vojne dogodke. Najvažnejše izpremembe se vrše v Angliji. Številni pristašev lorda Lan-downa, za katerim stojijo brez dvoma kralj, Asquith in Henderson, očitno narašča. Posebna važna pa je politična organizacija delavske stranke Labour Party. Angleški socialisti, ki imajo sedaj 40 za-stopnikov v parlamentu, računajo z gotovostjo, da dobe pri prihodnjih volitvah 113 mandator in bodo poleg obeh historičnih strank najmočnejša stranka v spodnji zbornici. Hendersonov ugled narašča zlasti po njegovem izstopu iz ka-bineta. — »Manchester Guardian« pše: Sedaj ne gie za to, jeli sprejmemo ali odklanjamo Czerninove pogoje. Aliranci morajo jasno povedati zakaj in v katerih točkah smatrajo predloge za pomankljive in nezadovoljive. Tudi »Westminster Gazette« zahteva sku no izjavo vseh alirancev ter pravi: Mi potrebujemo tako izjavo in sicer čim prej, če nečemo prepustiti sovražniku vseh diplomatskih prednost.

— Izmenjava vojnih ujetnikov. »Pravda« poroča: Svetovni ljudskih komisarjev je ukazal, da se čim prej dožene število nemških in avstro-ogrskih vojnih ujetnikov v ruskem državnem ozemlju, da se z izmenjavo ujetnikov zamore takoj pričeti čim bo skrajšen mir.

— Dogodki v Rusiji. Petrogradska agentura poroča: S furena br-zjavka, naslovljena na fran-cosko vojaško misijo ob rumunski fronti, vsebuje navodilo francoske vlade, naj misija stopi v tes-ne stike z ukrajinsko rado in naj jo po možnosti podpira, ker se je rada izjavila za mir le s pri-trditvijo alirancev. Misija naj podpira vse krajev-ne politične organizacije, ki vzdržujejo bojno moč na rumunski fronti. Angielskim ambulancam in sanitetnim oddelkom se je naročilo naj takoj zapuste rusko fronto. A glija in Francija delujeta z vsemi sredstvi proti sklepu miru in proti vladi delavcev. Vlada je ukrenila energične korake proti vmešavan v francoskih generalov.

— Ukrajina nevtralna. Ukrajinski informa-cijski urad poroča iz Kijeva: Pooblaščen zastop-niki angleške in francoske vlade so generalne-mu tajništvu Ukrajincev obljubili, da priznajo Ukrajino kot p. polnoma neodvisno državo in da jo bodo podpirali z orožjem in municijo, če ukra-jinska republika napove vojno Nemčiji, Avstro-Ogrski in sedanji ruski vladi. Generalno tajniš-tvo je odgovorilo, da ostane ukrajinska republika nevtralna nasproti obema skupinama.

— Donski kozaki za takojšen mir. Petro-gradska »Pravda« poroča: Pogajanja z donskimi kozaki, ki so se ločili od Kaledina, potekajo ugodno. K pogajanjem odposlana delegacija donskih kozakov je priznala, da med nazori sov-jeta ljudskih komisarjev in onimi donskih kozakov glede potrebe takojšnjega miru ni nikak h diferenc.

— Podržavljenje bank v Rusiji. Glasom poročila petrogradske agenture je izdat glavni iz-vrševalni odbor naredbo za podržavljenje bank. Naredba pravi med drugim: V interesu pravične organizacije javnega premoženja, v interesu od-prave b. o. n. h. špekulacij in popolne osvoboditve delavcev in kmetov in vsi delavskega ljudstva od izžemanja po bančnih glavninah in v svrhu ustanovitve ene same ljudske banke ruske re-

publike se odreja: bančni posli so državni monopol. Sedaj obstoječe delniške in privatne banke se združijo z državo. Zdravstveno vodstvo poslovanja bank prevzame so jet državne banke. Varovali se bodo interesi manjših vlagateljev.

— **Amerika vztraja na svojem stališču.** „New York Herald“ poroča iz Washingtona: Državni tajnik Lansing je informiral zastopnike časopisja, da nimajo združene države nobenega povoda, da bi z ozirom na ruski mirovni predlog izpremenile svoje stališče glede evropske vojne. Odločitev predsednika Wilsona se v kratkem razglasi.

— **Podržavljenje ameriških železnic.** Wilson zahteva, da se podržavljuje vse ameriške železnice, kar bi znatno ojačalo vojevanje. V kongresu bo predlagano, da se dovoli 200 milijonov dolarjev za izpolnitev železnic.

Dnevne beležke.

— **Južna železnica in jugoslovanski železničarji.** Pod tem naslovom je prinesel „Slov. Narod“ od petka daljši uvodnik, v katerem pripoveduje, da je nemški Volksrat v zvezi z vplivnimi in merodajnimi gospodi pri glavnem ravnateljstvu c. kr. priv. juž. železnice. Žalostna so to dejstva in nihče ne more odobravati takega postopanja na naši zemlji. Ali lepota, če Clankar trdi, da »zadene velika krivda tu socialno demokracijo, ki je organizirala mase v nemškem smislu. Kdor se je organiziral, ta je postal Nemec in z njim njegova družina. Jugoslovanska socialna demokracija je imela dogovor, da se gori v Mariboru in na morji ne vmešava, zato je prišlo tam tako daleč z našimi ljudmi«.

— **Konstatiramo, da so te trditve neresnične, lažnjive.** Strokovna organizacija železničarjev, ki jo vodijo socialni demokratje, je mednarodna strokovna organizacija, v kateri so organizirani Slovenci, Nemci, Čehi, Italijani, Rumuni, Poljaki itd., ker njen namen je skrbeti, da se gornjo povzdigne delavstvo ter da ga štiti pred krivicami od katere koli strani. Vodstvo in sedež te organizacije je, naravno, na Dunaju, tajništva pa so v Trstu za južne pokrajine, v Pragi za severne itd. Da se je Maribor izločil iz južnega ozemlja, se je zgodilo zato, ker je bil za Maribor določen poseben tajnik za vse mariborske delavce. Delokrog južnega tajništva je segel do inčl. — Pragerskega. Sedaj je mariborski delavski tajnik sodr. Topf zapustil to službo in šel v Gradec — mogoče je, da se sedaj delokrog južnega tajništva pomakne čez Maribor. To glede tega; kar se pa tiče trditve, da je vsak oni, ki se je organiziral kot soc. demokrat, postal Nemec in z njim njegova družina — ta trditev pa je lu mparija poleg tega, da je lažnja in neresnična. Članstvo strokovne organizacije ni vodilo nobenih narodnostnih bojev, ampak le gospodarske boje. Jugoslovanska soc. dem. politična stranka pa obsega vse ozemlje, kjer prebivajo Slovenci, Hrvati in Srbi v Avstriji, torej gre celo preko Maribora. Da ni mogla uspešneje posegati na Stajerskem, je vzrok v dejstvu, da je imela premalo agitacijskega osebja na razpolago. Tisti, ki se čutijo v to poklicane — pridejo naj k nam in z velikim veseljem bomo delali povsod, kjer je polje zato, tako v Mariboru in med Mariborom. — Pa, gospodje, roko na srce! Kdo je kriv, da so grof Attems, dvorniki svetniki Laschan, Kaltenecker, vladni svetnik Künigl, visoki uradniki Kresse, Elsner, Kliment itd. itd., uradniki na Kranjskem v Ljubljani? Mar-li jugoslov. socialna demokracija? To so c. kr. uradniki države! Kdo je pa bil vedno v vladni večini v parlamentu, kdo je vodil proračune? Mar-li socialni demokratje? — Prav tako je pri južni železnici! Strokovna organizacija vendar ne bo bojevala bojev za ali proti imenovanju uradnikov, to ni nje bo njena naloga! Naloga ta pristoji poslancem in drž. zboru, ki naj svoj vpliv ob primerem času porabi. Le ne blati pošteno delo razredno zavednih železničarjev — obrnite se na drugo adresu! Pa o tem še prihodnjič več!

— **Zaupniški sestanek v Ljubljani.** V nedeljo 6. t. m. ob 10. dopoldne se vrši v društvenih prostorih Šelenburgove ul. 6/1 zaupni shod stranknih pripadnikov v Ljubljani z dnevnim redom: ustanovitev kralne politične organizacije za Ljubljano.

— **Vse krajevne politične organizacije,** ter soderge posameznih krajev, pozivljamo d. čimprej skličejo zaupniške shode na katerih se ustanove krajevne politične organizacije v smislu novega strankinega pravilnika, in ki rže ob-toje, naj se iste izpolnijo. Sodrugi ki žele referenta iz Ljubljane, naj to pismo naznanijo podpisane tajništvu, kateremu naj se tudi sporoče imena in naslovi odbornikov krajevnih političnih organizacij. — **Tajništvo jugoslovanske s c. dem. stranke v Ljubljani.** Fancškanska ulica št. 6. I. (uprava Naprej.)

— **Najvišje cene za nadrobno prodajo svežih jabolk** je nanovo določila deželna vlada. Pri nadrobni prodaji srednjevelikih dobrih ali le z lepotičnimi napakami jabolk na sedežev (osebno v trgovini običajnih zavojih) I. b. in II. blago v zabojih velja 1 kg v Ljubljani 1 K 84 h., na Kranjskem izven Ljubljane 1 K 70 h. Pri nadrobni prodaji sadja z napakami velja 1 kg v Ljubljani 1 K 44 vin., na Kranjskem izven Ljubljane 1 K 26 vin.

— **Južna železnica zvišuje tarif.** Uprava južne železnice se je obrnila do železniškega ministrstva s prošnjo, da sme, kakor je to storila tudi državna železnica, svoj osebni tarif na vseh progah zvišati za 50 odstotkov. Zvišanje tarifa utemeljuje južna železnica z izrednim zvišanjem obratnih stroškov in zlasti z neprestano naraščajočimi izdatki za svoje osebje. Železniško ministrstvo je prošnji ugodilo. Zvišanje osebnega tarifa stopi v veljavo dne 15. januarja.

— **Razglas c. kr. finančnega ravnateljstva** z dne 1. decembra 1917 zaradi vročitve naznanil v letu 1917 izplačanih prejemkov za priredbo dohodnine za leto 1918 je nabit na mestni deski. Osebe, korporacije, zavodi, družbe, društva, blagajnice i. t. d., ki so zavezane izplačevati plače in pokojninske užitke v znesku, presegajočem 1600 K na leto za eno osebo, naj vložijo naznanila o upravičenih prejemkih z napovedjo njih imena, stanovanj in posla, potem o višini in vrsti v l. 1917 izplačanih prejemkov do 31. januarja 1918. Natančnejša pojasnila se razvidijo z razglasa.

— **Občno konsumno društvo v Idriji** naznanja svojim članom, da se prične inventura v glavni prodajalni v Idriji 7. januarja 1918 in se med inventuro blag. ne bo prodajalo. Di idendne zbirne in obe članski knjižici se morajo prinesiti od 7. do 15. januarja 1918 v pisarno društva. Kdor bi ta rok zamudil, se mu znanke za tekočo leto ne bo jemalo več v postev. Obenem se členjem članom tudi naznanja, da se bo vsako razdeljevanje blag. točno naznanjalo v društvenih prodajalnih in da se je le po tem razglasu ravnati.

— **Zaupniški sestanek v Hrastniku** se bo vršil v nedeljo 6. t. m. zvečer v društvenih prostorih z sledečim dnevnim redom: Po ocilo o stranknem zboru, ustanovitev krajevnih političnih organizacij, časopisje, raznoterosti. Na shodu bo poročal sodr. Petejan iz Ljubljane.

— **Uporaba sivih in rdečkastih vojnih dopisnic.** Po tozadevnih predpisih je sive rdečkaste vojne dopisnice rabiti tako le: a) sive vojne dopisnice: 1. k armadi na bojišču, 2. na ranjenih in bolnih vojaških osebah po bolnišnicah, 3. v prometu v inozemstvo; b) rdeče vojne dopisnice je rabiti: 1. od armade na bojišču, 2. od ranjenih ali bolnih vojakov med potjo z bojišč v bolnišnice; 3. od sanitetnega osebja v vlakih ranjencev; 4. od ranjenih in bolnih vojaških oseb po bolnišnicah. Ta, svoj čas že objavljena naredba, stopi dne 1. januarja 1918. poostreno v veljavo, na kar se občinstvo tem potom blagohotno obozrja.

— **Zeptemba cementa.** V državnem zakonu objavljena naredba, ki ureja promet s cementom in naznanja zeptembo obstoječih in v bodoče produciranih cementnih zalog. Nadalje je izšla naredba, o ustanovitvi gospodarske zveze cementne industrije.

— **Leto 1918** je navadno leto s 365 dnevi in šteje 64 nedelj in praznikov. Letošnje leto bo bolj suho kakor mokro, ker spada v periodo suhih let. (V vsakem ožiru Op. stavca.) Pomlad bo suha in mrzla. Slana in rezek, mrzel zrak bo prav do poletja. Poletje samo bo zelo vroče, velik val vročine se razširi čez vso Evropo in pasji dnevi bodo zato zelo neprijetni. Jesen bo skoraj gotovo zelo lepa, topla in suha. Zima bo enaka letošnji. V letošnjem letu bo mrknilo solnce dvakrat, luna enkrat, a v srednji Evropi ne bodo ti mrki vidni. Velika noč bo 31. marca, binkošti 19. maja. Od božiča do pepelnice srede je 50 dni.

— **Tobačni izdelki se ne podraže.** Hrvatski listi poročajo, da se na Ogrskem in Hrvaskem ne podraže s 1. januarjem tobačni izdelki. Najbrže se pa podraže tobačni izdelki spomladi.

Vojna.

Dunaj, 31. decembra. (Kor. ur.) Uradno se razglasi: Na ruski fronti premirje. — Italijansko bojišče: Po luti artiljerijski pripravi je nastopila večeraj popoldne francoska infanterija k napadu na naše pozicije ob Monte Tomba. Po težkem boju se je nasprotniku posrečilo, na nekaterih mestih vdreti v naše järke. Protinapad se pripravlja. V ostalih odsekih fronte živahno artiljerijsko delovanje. — Šef generalnega štaba.

Dunaj, 31. decembra. Iz vojnoporočevalskega stana se poroča: Deseta francoska armada generala Fayolle je v prostoru med Piavo in Monte Grappa srdito napadla naše pozicije. Glavni sunek je bil naperjen proti našim pozicijam na Monte Tomba. Operacije so se pričele z večurnim ognjem iz težkih kalibrov in minometov. Ko smo bili zavrnili več napadov z velikimi izgubami, se je sovražniku končno posrečilo, v širini 1000 korakov vdreti v naše pozicije. Naš protinapad se je pričel danes jutraj. Nekoliko bolj zapadno razvija četrti italijanska armada živahno delovanje. Francoski sunek je najbrže le pričetek večjih podjetij sovražnih armad na fronti v gorovju zapadno od Piave. Zadnje dni je v gorovju padla temperatura na 15 stopinj.

Dunaj, 1. januarja. (Kor. ur.) Uradno se razglasi: Na ruski fronti premirje. — Italijansko bojišče: Na asijski visoki planoti in v ozemlju Monte Tomba po dnevu močan artiljerijski ogenj. — Šef generalnega štaba.

Berlin, 1. januarja. Wolffov urad poroča iz glavnega stana: Med gozdom Houthouster in Paschendale močan artiljerijski ogenj. Močan sunek angleškega izvidnega oddelka se je izjalovil. Južno od Marcoinga smo razširili dne 30. decembra zavojevano ozemlje. Vjeli smo nekaj častnikov in 70 mož. — Na italijanski fronti živahno artiljerijsko delovanje ob Monte Tomba. — Na ruski fronti nič novega. — Pl. Ludendorff.

Aprovizacija.

Sveže meso na izkaznice C štev. 1401 do konca dode stranke v četrtak. Goveje meso popoldne v c. kr. v. Jožfa. Dolčen je ta le red: od pol 2 do 2 št. 1401 d. 1600, od 2 d. pol 3 št. 1601 do 1800 od pol 3 d. 3 št. 1801 do 2000, od 3 do pol 4 št. 2001 do 2200, od pol 4 do 4 št. 2201 do 2400 od 4 do pol 5 štev. 2401 d. 2600, d. p. 5 do 5 št. 2601 do konca 1. seba d. b. i. 1/2 kg, 2 osebi 1/2 kg 3 in 4 osebe 3/4 kg, 5 in 6 osebe 1 kg, 7 in 8 osebe 1 1/2 kg, več osebe 1 1/2 kg. Kilogram slan. 2 K.

S seje mestnega aprovizacijskega odseka. Poročilo aprovizacijskega odseka na zadnji občinski seji o vzrokih začasnega pomanjkanja sladkorja se je ponekod napačno umelo. Predsednik zato izrecno konstatira, da tega nedostatka ni bila niti skrivna ljubljanska sladkorna centrala. Položaj z moko je še vedno resen; zadnji teden se je sicer nekoliko zboljšal, ker je vlada ukazala mleto ječmena, ki je bil namenjen pivovarom, vendar še od daleč nima mestna aprovizacija nakazano toliko moke, da bi mogla izhajati tako, kot do sedaj. Ljubljana je do sedaj rabila vsak mesec 38 do 40 vagonov moke. Za januar ima aprovizacija obljubljenih 30 vagonov moke, to je 10 vagonov manj. Za peko kruha potrebuje Ljubljana 27 vagonov moke na mesec. Ostane torej v najboljsem slučaju od krušne moke še 3 vagone. Ti trije vagoni bodo komaj zadostovali za zavode, ki ne dobivajo krušnih kart in so navezani na nakazila moke. V doglednem času je torej popolnoma izključeno, da bi mogla aprovizacija razdeljevati moko za kuho. Prebivalstvo absolutno ne more izhajati brez moke za kuho, zato sklene aprovizacijski odsek, obrniti se z nujno vlogo na urad za ljudsko prehrano, da nakaže Ljubljani še primerno množino moke za kuho. Obenem pa mora tudi aprovizacijski odsek konstatirati, da se v Ljubljani veliko preveč peče kruha in to samo zato, ker je veliko strank, ki so si na goljufiv način pridobile krušne izkaznice. Brezvestno je v teh resnih časih, ko primanjkuje moke tako občutno, prisvajati si na račun splošnosti nepostavne množine kruha. Mestna aprovizacija bo takoj po novem letu zopet izvedla najstrožjo revizijo krušnih kart in neobzirno ravnala z onimi, ki imajo več izkaznic, kakor jim jih gre. S posredovanjem gospoda župana bo tukajšnja tovarna Karol Pollak dobavljala mestni aprovizaciji redno večje število čevljev z lesenimi podplati. Čevlji se bodo oddajali re v n. im poslom po 12 kron za par. Priglase sprejema vsak popoldne od 2. do 4. aprovizacijski urad na Poljanski cesti št. 13, I. nadstr. Posli imajo prinesiti s seboj policijsko zglašilnico in potrdilo službodajalca, da so res v potrebi in brez obute.

Kor se naznanja mestni aprovizaciji, bodo ljubljanski trgovci prodajali marmelado, se bo oddajalo na izkaznice za krompir. Aprovizacijski odsek sklene, prositi c. kr. deželno vlado da določi mestno aprovizacijo kot edino prevzimalca vsega v Ljubljani pridobljenega loja. Že bodoči mesec je v Ljubljani pričakovati pomanjkanje vsake maslobo. Loj bi se potem oddajal na izkaznice za maslo, in sicer vsemu prebivalstvu. Po 1 kg špeha na osebo je do sedaj razdelila mestna aprovizacija I. in II. okraju. Pri tem je aprovizacija računala, da bo prevzela v decembru veliko več in boljše pr. ev. k. kor. jih v resnici. D. v. z. je bil po sredi seje to ko sleb, da se je razdeljevanje špeha zavleklo in otižkočilo. Ker okraji, ki do sedaj še niso prejeli nobenega špeha težko čakajo na dodelitev je primorana mestna aprovizacija ostati en okraj za enkrat oddeliti le po 1/2 kg špeha na osebo. S tem se bo razdelitev in razvrstitev okrajev izvršila hitreje. Samo ob sebi umljivo pa je, da bodo oni kraji, ki bodo sedaj dobili manj špeha odškodovani pri prihodnjih razdelitvah.

Zadnje vesti.

Dogodki v Rusiji.

London 31. decembra. Reuterjev urad poroča iz Harbina: Pri pouličnih bojih v Irkutsku je rdeča garda umorila francoskega konzula in dva druga Francoza. Mesto gori. Prebivalstvo strda. Maksimalisti so dobili ojačenja iz Krasnojarska.

London 31. decembra. Reuterjev urad poroča iz Petrograda: V Irkutsku trajajo že teden dni boji med regularnimi četami in „rdečo gardo“ ter kozaki in vojaškimi kadeti z druge strani. V boj posegajo kanoni in strojne puške. Celi deli mesta so opustošeni. Požar je uničil podružnico državne banke in brzojavni urad.

London 1. januarja. „Times“ poročajo iz Petrograda: Utrdba „Peter I.“ pri Kronštatu je zletela v zrak.

London 1. januarja. Bivši ministrski predsednik Goremišin, njegova soproga in njegov zet so bili v svojem gradu na Kavkazu umorjeni.

Nemiri v Rusiji.

Rotterdam 1. januarja. „Nieuwe Rotterdamche Courant“ poroča iz Petrograda: Ravno kar v n. v. se dopisnik „Daily News“ javlja, da so Angleška poročila o nemirih v ruskih glavnih mestih zelo pretirana in v prilogi opozicije popačena. Prvikrat, od kar je izbruhnila revolucija, je vlada v resnici močna.

Moldavska republika.

London 1. januarja. Reuterjev urad poroča iz Petrograda: V Besarabiji je proglašena moldavska republika. Nova republika ostane v ruski državni zvezi.

Boljševiki in Ukrajinci.

Lugano 31. decembra. Londonski dopisnik milanske „Stampe“ poroča: Med boljševiki in Ukrajinci se vrše pogajanja, da se spor poravnava brez prelivanja krvi. O mirovnem vprašanju sploh ne obstoje nikaka nasprotstva. Tudi Ukrajinci smatrajo postopanje Kaledinovo kot revoluciji sovražno.

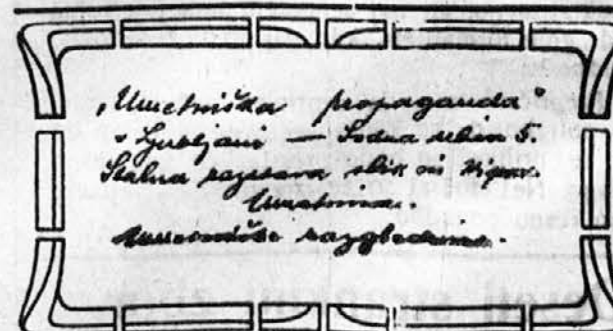
Ukrajina in vzhodna Galicija.

Lwow 1. januarja. Zbor ukrajinskega narodnega kongresa v Lwovu, je sprejel resolucijo, ki zahteva, da se mirovna pogajanja vrše tudi z zastopniki ukrajinske republike in da se prepuste tudi z zastopniki avstrijske Ukrajine. Vzhodna Galicija in severna Bukovina naj se arministrativno združita in naj se, če ostane avstrijsko-ruska meja neizpremenjena, v okviru monarhije ustanove kot samostojna državna enota. Kongres je protestiral proti utišanju ukrajinskega ozemlja v poljsko državo. Če bi se to nameravalo, zahteva kongres, da se vzhodna Galicija in severna Bukovina proglašajo kot internacionalno sporno ozemlje in naj se prebivalstvu prepusti, da si samo določi svojo državno pripadnost. Kongres je končno protestiral proti majorizaciji Ukrajincev na Ogrskem.

Anglija in mirovna pogajanja.

Amsterdam 1. januarja. Tiskovni urad poroča iz Londona: Dopisnik lista „Manchester Guardian“ je izvedel, da smatra angleška vlada od Avstro-Ogrske in Nemčije potom Rusije ponudene mirovne pogoje kot resen korak centralnih držav in da bo na to ponudbo tudi resno in dobro premišljeno odgovorila, kakor hitro bodo pogoji ofcielno izročeni. Lloyd George odpotuje v Fia cjo, da se posvetoje s Clemenceaujem.

London 1. januarja. Izvršilni odbor delavske stranke in parlamentarni odbor strokovnega kongresa sta po seji kongresa obiskala ministrskega predsednika Lloyda Georgea, ki je v svojem odgovoru omeil nemške mirovne ponudbe in dejal, da bodo alirane vlade najbrže primerno odgovorile. Vlada bo postopala sporazumno z zavezniki.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Josip Petejan.
Tisk „Učiteljske tiskarne“ v Ljubljani.

Splošno kreditno društvo

r. z. z. o. z. v Ljubljani.

Hranilne vloge na knjižice in v tekočem računu se obrestujejo po 4 1/2 % od dne vloge do dne dviga. Na razpolago so domači hranilniki. Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posojila se dajejo na hipoteke, zastavna pisma, osebni kredit, vrednostne listine (efekti), predujmi na lombard pod zelo ugodnimi pogoji.

Menice se eskomptujejo po razmerju bančne obrestne mere.

Telefon št. 120.

Cek-konto poštne hranilnice št. 45.156.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

V LJUBLJANI.

Foslovnica c. kr. avstrijske razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici (t. č. v Ljubljani) in Celju.

— Delniška glavica —
K 10.000.000.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Rezervni fond i okroglo
K 1.500.000.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, financira erarčne dobave in dovoljuje aprovizacijske kredite.